

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28.01.1993, sp. zn. 11 To 192/92, ECLI:CZ:VSPH:1993:11.TO.192.1992.1

Číslo: 25/1993

Právní věta: I. Protokol o konfrontaci mezi spoluobviněnými, příp. mezi obviněným a svědkem (§ 94 tr. ř.) lze v hlavním líčení přečíst jako důkaz jen za podmínek ustanovení § 207 odst. 2, resp. § 211 odst. 1 až 3 tr. ř., nikoli jako listinný důkaz podle § 213 odst. 1 tr. ř. II. Jestliže soud odsuzuje obžalované pro trestný čin, kterým způsobili škodu společným jednáním podle § 9 odst. 2 tr.zák., zpravidla zaváže obžalované nahradit tuto škodu společně a nerozdílně podle § 438 odst. 1 obč. zák. Solidární odpovědnost k náhradě škody založená rozhodnutím soudu je výhodnější z hlediska ochrany práv poškozeného. Dělená odpovědnost k náhradě škody podle § 438 odst. 2 obč. zák. je výjimkou z obecného pravidla způsobu náhrady škody a musí vyplývat ze zvláštních okolností konkrétního případu. Rozhodnutí ve smyslu § 438 odst. 2 obč. zák. musí soud náležitě odůvodnit.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 28.01.1993

Spisová značka: 11 To 192/92

Číslo rozhodnutí: 25

Číslo sešitu: 5-6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Adhezní řízení, Spolupachatelství

Předpisy: 140/1961 Sb. § 9 odst. 2 141/1961 Sb. § 43 odst. 2 40/1964 Sb. § 438

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Z podnětu odvolání obžalovaných M. D. a M. S. proti rozsudku Městského soudu v Praze z 17. 11. 1992 sp. zn. 26 T 23/91 Nejvyšší soud tento rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) tr. ř. zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k novému projednání a rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Rozsudkem ze 17. 11. 1992 sp. zn. 26 T 23/91 rozhodl Městský soud v Praze v této věci již podruhé, když obžalované M. D. a M. S. uznal vinnými, že 13. 6. 1991 kolem 21.30 hod. po předchozí dohodě s M. D. vylákali poškozeného J. E. z jeho bytu na chodbu domu v Praze 4, nám. bratří Synků 3, kde mu M. S. sprejem stríkl do očí slzotvorný prostředek, vytrhl mu z ruky tašku s částkou 300 000 Kčs na hotovosti a uprchl; obžalovaný M. S. se dopustil uvedeného jednání přesto, že pro trestné činy rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), odst. 4 tr. zák. a krádeže podle § 247 odst. 1, 2 písm. b), d) tr. zák. byl ve věci Městského soudu v Praze sp. zn. 3 T 4/87 potrestán dlouhodobým nepodmíněným trestem odnětí svobody.

Toto jednání kvalifikoval Městský soud v Praze u obou jmenovaných obžalovaných jako trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák., spáchaný v případě M. S. za podmínek zvláště nebezpečné recidivy ve smyslu § 41 odst. 1 tr. zák.

Trest odnětí svobody byl proto uložen obžalovanému M. D. podle § 234 odst. 2 tr. zák. v trvání sedmi let, obžalovanému M. S. podle téže sazby, modifikované ustanovením § 42 odst. 1 tr. zák., v trvání deseti let.

Proti tomuto rozsudku podali oba obžalovaní včasná odvolání, která zaměřili do výroků o vině a trestu.

Obžalovaný M. D. namítal nesprávnost základního zjištění soudu prvního stupně, že by se posuzovaného trestného činu dopustil jako spolupachatel obžalovaného M. S.

Podle jeho názoru je v tomto směru usvědčován pouze výpovědí obžalovaného, jenž jako zvláště nebezpečný recidivista má zájem na tom, aby část své odpovědnosti přenesl na něj. Jeho chyba však spočívá pouze v tom, že M. S. informoval, že poškozený J. E. má zájem o směnu většího množství valut. Je pochopitelné, že osoby, které měly tyto valuty opatřit, to popírají, neboť se domnívají, že jde o nelegální jednání, za které by mohly být postiženy. Obžalovaný M. D. proto navrhl, aby napadený rozsudek byl ohledně něj zrušen a buď aby byla věc vrácena soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí, anebo aby byl odvolacím soudem obžaloby zproštěn.

Obžalovaný M. S. napadl z výroku o vině pouze kvalifikaci o zvláště nebezpečné recidivě. Připomněl, že svým spontánním doznáním rozhodující měrou přispěl k objasnění tohoto trestného činu, jehož se dopustil pod silným psychickým nátlakem spoluobžalovaného M. D.

Z podnětu těchto odvolání vrchní soud v Praze podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům:

Základní vadou dokazování před soudem prvního stupně je, že v hlavním líčení nebyli vyslechnuti někteří důležití svědci posuzované události. Tak třídení pobyt svědka V. H. v cizině nemohl a neměl být důvodem, pro který soud prvního stupně od jeho výslechu upustil a nahradil jej podle § 213 odst. 1 tr. ř. přečtením protokolu o jeho konfrontaci v přípravném řízení s obžalovaným M. D.

Takto provedený důkaz je vadný již proto, že konfrontace podle § 94, resp. § 103 tr. ř. je současným výslechem dvou obžalovaných či obžalovaného a svědka. Důkaz protokolem o ní lze proto provádět jen za podmínek provádění důkazu protokolem o výpovědi obžalovaného nebo svědka - podle toho které z konfrontovaných osob se týká. V případě svědka lze proto místo výslechu při hlavním líčení číst protokol o jeho výpovědi při konfrontaci jen při splnění podmínek uvedených v alternativách ustanovení § 211 odst. 1 až 3 tr. ř., nikoli jako listinný důkaz podle ustanovení § 213 odst. 1 tr. ř., které tyto omezující podmínky neobsahuje. V případě V. H. jde navíc o svědka, jehož výpověď může být významná pro zjištění skutkového stavu věci, přičemž jeho osobní výslech by neměl být spojen s většími komplikacemi, takže není důvodu od něj upouštět. V novém hlavním líčení proto Městský soud v Praze tohoto svědka osobně vyslechne.

Ke způsobu rozhodnutí soudu prvního stupně o náhradě škody Vrchní soud v Praze uvedl:

Pokud jde o výrok o náhradě škody, občanský zákoník preferuje v § 438 odst. 1 solidární odpovědnost více škůdců. Dělená odpovědnost odpovědných osob ve smyslu § 438 odst. 2 obč. zák. je naopak výjimkou, kterou soud může vyslovit pouze v odůvodněných případech. V posuzovaném případě, kdy škoda měla být způsobena společným jednáním dvou pachatelů (§ 9 odst. 2 tr. zák.), nic nenasvědčuje tomu, že by za ni také neměli společně a nerozdílně odpovídat. Takto stanovená

náhrada škody je i výhodnější pro poškozeného, který si může vybrat, na kterém ze solidárně odpovědných škůdců bude náhradu vymáhat, a jejich vzájemné vypořádání podle účasti na vzniklé škodě je pak již jen jejich vnitřní záležitostí, která nemusí poškozeného zatěžovat (§ 439 obč. zák.). Naopak při dělené odpovědnosti za škodu odpovídá každá z odpovědných osob (každý pachatel) pouze za svůj podíl odpovědnosti, který se stanoví podle účasti na škodě. Soud prvního stupně proto pochybil, když v napadeném rozsudku bez bližšího odůvodnění obžalované podle § 228 odst. 1 tr. ř. zavázal k dělené odpovědnosti za způsobenou škodu.